

Dlaczego warto być częścią społeczności?

WIEDZA W PIGUŁCE

Dla nauczyciela

W internecie tworzą się i działają różne społeczności. Aby zaspokoić ich potrzeby w zakresie przekazywania informacji i wspólnej pracy powstają różnorodne narzędzia, które nazywane są mediami społecznościowymi (social media). Ich cechami charakterystycznymi są: swoboda publikacji i odbioru komunikatów oraz łatwość dostępu informacji dla wszystkich członków danej społeczności. Podstawą funkcjonowania social media jest aktywność i zaangażowanie użytkowników. Internet może być miejscem realizacji ambicji, dzielenia się twórczością, nawiązywania wartościowych znajomości i przyjaźni, które nie muszą przenosić się poza Internet. Warto postrzegać społeczności internetowe jako kolejną przestrzeń służącą rozwojowi osobistemu.

Istnieją przesłanki, na podstawie których można rozpoznać wartościową — czyli umożliwiającą rozwój jej członków — społeczność internetową. Należą do nich:

- jasno sprecyzowany cel funkcjonowania społeczności;
- wysoka aktywność uczestników;
- aktywna moderacja — jasno określono użytkowników, którzy panują nad ruchem i przepływem informacji i korespondencji;
- wysoki poziom kultury rozmówców — grzeczność wobec innych, brak wulgaryzmów, merytoryczność, używanie znaków diakrytycznych;
- wyraźnie określona i łatwa droga zgłoszenia zachowań niepożądanych.

Konflikty w społecznościach są często związane z brakiem komunikacji bezpośredniej. Podstawowymi zasadami w unikaniu konfliktów i wychodzeniu z nich są elementy składające się na konstruktywną krytykę:

- merytoryczne argumenty, nigdy **ad personam**;
- otwartość i pozytywne nastawienie wobec innych użytkowników;
- szczerość w komunikowaniu emocji;
- podkreślanie, że opinia jest jedynie osobistym zdaniem, nie wyraża poglądu ogółu.

Warto podkreślać, że konstruktywna krytyka jest pożądanym narzędziem w komunikacji z innymi.

Dla ucznia

Każdy z nas lubi spędzać czas w dobrym towarzystwie, z miłymi ludźmi, z którymi można porozmawiać o wspólnych zainteresowaniach. W sieci znajduje się wiele takich miejsc: fora, blogi, portale społecznościowe. Branie udziału w życiu takich grup daje wiele korzyści. Możesz zadawać pytania i otrzymywać wyczerpujące odpowiedzi od ludzi, którym ufasz.

Możesz wymieniać się opiniami, inspirować pomysłami innych albo nawet chwalić się swoją twórczością.

Dobre i bezpieczne miejsce w sieci charakteryzuje się tym, że jest moderowane, użytkownicy są aktywni, wśród nich znajdują się eksperci, autorytety w danej dziedzinie, część z nich jest w społeczności już długo.

Nie zniechęcaj się i nie denerwuj, jeśli ktoś skrytykuje twój wpis lub to, co zaprezentowałeś/zaprezentowałaś. Każdy ma prawo do swojej opinii. Każdy ma też prawo do szacunku, dlatego domagaj się go i sam/sama okazuj go innym.

POMYSŁ NA LEKCJĘ

Społeczności internetowe mogą przynieść nieocenione korzyści (rady, informacje, opinie, pomoc), o ile użytkownikom przyświeca chęć pomocy innym. Zajęcia zachęcają do formułowania opinii i krytyki w sposób konstruktywny — to znaczy z korzyścią dla drugiej osoby.

Cele operacyjne

Uczestniczki i uczestnicy:

- wiedzą, jakie są korzyści bycia częścią społeczności internetowej;
- wiedzą, co to jest konstruktywna krytyka;
- potrafią sformułować opinię, która jest konstruktywną krytyką.

Przebieg zajęć

1.

Czas: 5 min
Forma: burza mózgów
Pomoce: kreda, tablica

Spytaj uczestników, kogo i w jakich sytuacjach spotykają w internecie? Jeśli nie pojawią takie odpowiedzi, dopytaj o fora, portale społecznościowe, komunikatory. Spytaj uczestniczki i uczestników, czego oczekują od innych użytkowników internetu. Odpowiedzi zapisz hasłami na tablicy. Sprawdź, czy pojawiły się najważniejsze odpowiedzi: informacje, opinie, wsparcie, rada, dzielenie się wrażeniami, pomoc.

2.

Czas: 10 min
Forma: praca indywidualna
Pomoce: **materiał pomocniczy**
„Krytyka”

Powieś na tablicy wydrukowane utwory z **materiału pomocniczego „Krytyka”** i kolorowe samoprzylepne karteczki. Poproś o zapisanie na karteczkach opinii na temat każdego z obejrzanych utworów i przyklejenie do wybranych utworów.

3.

Czas: 10 min
Forma: rozmowa
Pomoce: tablica

Poproś o przyklejenie karteczek do tablicy. Spytaj, czy wszyscy znają i rozumieją słowo krytyka. Zapytaj, czy krytyka jest zawsze taka sama. Powiedz uczestnikom, że istnieje zwykła krytyka i konstruktywna krytyka. Wyjaśnij, że konstruktywna krytyka to taka, która ma na celu pomoc autorowi w ulepszeniu jego dzieła.

Przeczytaj opinie z kartek. W trakcie czytania pogrupujcie opinie na krytyczne, ale pomocne i przyjazne dla autorów, oraz te, które w niczym autorowi nie pomogą.

4.

Czas: 10 min

Forma: dyskusja

Pomoce: plansza z elementami konstruktywnej krytyki

Poproś uczestniczki i uczestników, żeby zastanowili się, jakie elementy powinna mieć opinia, która będzie konstruktywną krytyką. Poprowadź dyskusję.

Najważniejsze elementy to:

- zaznaczenie, że to moje zdanie, moja opinia, inni nie muszą jej podzielać (sformułowania: myślę że, według mnie, moim zdaniem)
- pozytywne nastawienie do autora — chcę pomóc, nie zranić albo zabawić się czyimś kosztem
- uczciwa informacja, co mi się nie podobało, propozycja lub sugestia, co bym zrobił inaczej
- zachęcający komentarz na koniec (próbuj dalej, jesteś na dobrej drodze, fajnie, że masz zapał)

Powieś przygotowaną wcześniej planszę z ładnie wypisanymi elementami konstruktywnej krytyki.

5.

Czas: 5 min

Forma: praca w grupach

Pomoce: **materiał pomocniczy „Krytyka”**

Podziel uczestników na grupy po 3–4 osoby. Poproś o napisanie tylko jednej, liczącej 2–3 zdania opinii na temat dowolnego z trzech utworów z **materiału pomocniczego „Krytyka”**, dokładnie według instrukcji z zadania 4.

6.

Czas: 5 min

Forma: miniwykład osoby prowadzącej

Powiedz, że społeczność internetowa niesie ze sobą korzyści, kiedy wszyscy jej uczestnicy są nastawieni na współpracę, dzielenie się i będą potrafili stosować konstruktywną krytykę. Zachęć do wyrażania konstruktywnej krytyki, a jednocześnie zwróć uwagę, że przy wyrażaniu krytyki zawsze trzeba być delikatnym i empatycznym.

Ewaluacja

Czy po przeprowadzonych zajęciach uczestnicy i uczestniczki:

- wiedzą, czym jest konstruktywna krytyka i potrafią ją sformułować?
- rozumieją, że społeczność internetowa przynosi korzyści użytkownikom, ale należy dbać, żeby odnosić się do innych i ich pracy z szacunkiem?

Opcje dodatkowe

Odwiedźcie wystawę w galerii lub muzeum. Urządź w kręgu panel dyskusyjny, tak aby uczestnicy mogli w zgodzie z zasadami konstruktywnej krytyki skomentować obejrzaną wystawę od strony estetycznej, organizacyjnej i merytorycznej (czego się nauczyli i czy to było przydatne). Wnioski z wystawy prześlijcie w liście jej organizatorowi.

MATERIAŁY

Materiał pomocniczy „Krytyka”

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Przyporządkuj zdania do kategorii:

Kategorie:

- raniąca krytyka
- konstruktywna krytyka

Elementy do przyporządkowania:

- To jest po prostu brzydkie. [rozwiązanie: 1]
- Uważam, że można to jeszcze poprawić. [rozwiązanie: 2]
- Zrobiłabym inaczej, jeśli chcesz, to ci napiszę jak. [rozwiązanie: 2]
- Ten tekst jest o niczym i ma pełno błędów. [rozwiązanie: 1]
- Nie podoba mi się oświetlenie tego zdjęcia, ale samo ujęcie jest świetne, może spróbuj w innej porze dnia? [rozwiązanie: 2]
- Co za głupawe wierszydło. [rozwiązanie: 1]

SŁOWNICZEK

- **konstruktywna krytyka**: przedstawienie swojej opinii w sposób, który nie urazi drugiej osoby, oraz podanie pomysłu na rozwiązanie problemu
- **forum**: forum dyskusyjne; służy do wymiany informacji i poglądów między osobami o podobnych zainteresowaniach na stronie www
- **blog**: prywatna strona internetowa, poświęcona wybranemu tematowi, która zawiera uporządkowane chronologicznie wpisy
- **portal społecznościowy**: strona, która działa dzięki zgromadzonej wokół niej społeczności, czyli grupy ludzi
- **moderator**: osoba oceniająca komentarze i posty na forum dyskusyjnym, rozstrzyga spory i zapobiega kłótniom, jej działanie to moderacja

CZYTELNIA

- Kaznowski Dominik, **Podział i klasyfikacja social media** [online], [dostęp: 27.11.2013], dostępny w Internecie: <http://networkeddigital.com/2010/05/10/podzial-i-klasyfikacja-social-media/>.
- Adams Daniel, **The history of social media** [online], [dostęp: 27.11.2013], dostępny w Internecie: <http://www.instantshift.com/2011/10/20/the-history-of-social-media/>.

Tekst: Joanna Ruta Baranowska, scenariusz: Anna Buchner, konsultacja merytoryczna: Damian Muszyński. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/dlaczego-warto-byc-czescia-spolecznosci/>.

Publikacja dofinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Etyka, II poziom edukacyjny

Cele kształcenia

Dostrzeganie różnorodności postaw i zachowań ludzi.

I. Kształtowanie refleksyjnej postawy wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych.

Zajęcia komputerowe, II poziom edukacyjny

Cele kształcenia

II. Komunikowanie się za pomocą komputera i technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Wychowanie do życia w rodzinie, II poziom edukacyjny

Treści nauczania

Odpowiedzialność za własny rozwój; samowychowanie

Podstawa programowa 2017:

Język polski, IV-VI klasa

Treści nauczania

Uczeń wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio.

Uczeń określa temat i główną myśl tekstu.

Uczeń rozumie, na czym polega etykieta językowa i stosuje jej zasady.

Uczeń wykorzystuje w interpretacji tekstów doświadczenia własne oraz elementy wiedzy o kulturze.

Uczeń wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach.

Wiedza o społeczeństwie, IV-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń uzasadnia, że człowiek jest istotą społeczną; wyjaśnia znaczenie potrzeb społecznych człowieka (kontakt, przynależności, uznania).

Uczeń przedstawia zasady komunikowania się; wyjaśnia zasady skutecznej autoprezentacji – kształtowania swojego wizerunku.

Uczeń wymienia cechy grup społecznych; charakteryzuje grupę koleżeńską i grupę nastawioną na realizację określonego zadania; uzasadnia, że efektywna współpraca przynosi różne korzyści; przedstawia różne formy współpracy w grupie.

Etyka, IV-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń zna, rozumie i stosuje pojęcia niezbędne do opisu przeżyć i działań moralnych.